

Beata Filipiak

Finansowanie innowacyjności kadr w regionach ze środków EFS: możliwości i bariery

Problemy Zarządzania, Finansów i Marketingu 13, 147-156

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BEATA FILIPIAK

Uniwersytet Szczeciński

**FINANSOWANIE INNOWACYJNOŚCI KADR W REGIONACH
ZE ŚRODKÓW EFS
MOŻLIWOŚCI I BARIERY**

Wprowadzenie

Łagodzenie społecznych skutków negatywnych zjawisk na rynku pracy, występujących zawsze w warunkach gospodarki rynkowej, jest powodem, dla którego każde państwo stara się aktywnie oddziaływać na procesy zatrudnienia. Problemy bezrobocia, utraty pracy czy powrotu do aktywności zawodowej nękają nie tylko polskie społeczeństwo, ale występują z różnym nasileniem w krajach Unii Europejskiej. W związku z tym, że bezrobocie jest funkcją koniunktury gospodarczej i rozwoju społeczno-gospodarczego regionów istnieje potrzeba oddziaływania na rynek pracy, jego pobudzania i inicjowania przekształceń czy też podnoszenia innowacyjności.

Polska jako kraj członkowski Unii Europejskiej realizuje europejską strategię zatrudnienia. W związku z tym podejmowane są przez polski rząd działania sprzyjające likwidacji bezrobocia, osiągnięciu wysokiej jakości pracy czy też wzmacnianiu integracji i solidarności społecznej¹. W ramach zobowiązań członkowskich przyjęto programy wspierające zatrudnienie, a także wprowadzono odpowiednie zapisy do *Narodowych strategicznych ram odniesienia* oraz przyjęto program operacyjny *Kapitał ludzki*.

Każde działanie, aby było skuteczne, musi mieć swoje podstawy finansowe. Dla polityki rynku pracy podstawę taką w krajach unijnych stanowi Europejski Fundusz Społeczny, jak również musi podlegać pomiarowi efektów. Wobec zmian zachodzących na rynkach światowych ważnym problemem staje się inno-

¹ "Official Journal of the European Union" 2003/758/EC, L.197/13 z 5 sierpnia 2003.

wacyjność, która, oprócz zmian w działalności, obejmuje zasoby ludzkie. Chodzi o zmiany, które dokonują zmian w działalności oraz zasobach ludzkich

W artykule zaprezentowano zagadnienia finansowania innowacyjności kadr, ich doskonalenia i zmian jakościowych. Bez środków finansowych bardzo trudno dokonać pożądaných zmian zasobów kadrowych, wpłynąć na ich rozwój w kontekście potrzeb i wzrostu innowacyjności polskiej gospodarki.

1. Europejski Funduszu Społeczny i jego cele

Celem programu operacyjnego *Kapitał ludzki* (PO KL) jest poprawa jakości kapitału ludzkiego, zwiększenie spójności społecznej oraz wzrost poziomu zatrudnienia². Program ten wspomaga również innowacyjność gospodarki i jej rozwój. Aby gospodarka była innowacyjna, konieczne staje się³:

- dopasowanie zasobów pracy do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy,
- zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego,
- podniesienie poziomu i jakości wykształcenia społeczeństwa oraz powiązanie ich z rynkiem pracy,
- budowa gospodarki opartej na wiedzy, wykorzystującej innowacyjność kadr.

Działania realizowane w ramach PO KL mają za zadanie wspieranie: rozwoju lokalnego, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, zrównoważonego rozwoju, innowacyjności, partnerstwa i współpracy ponadnarodowej, równości szans. Aby sprostać wskazanym zadaniom, program został skonstruowany w postaci dziesięciu priorytetów, które będą realizowane równolegle na poziomach centralnym i regionalnym⁴. Priorytety realizowane centralnie to:

- priorytet I: *Zatrudnienie i integracja społeczna*,
- priorytet II: *Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących*,
- priorytet III: *Wysoka jakość systemu oświaty*,
- priorytet IV: *Szkolnictwo wyższe i nauka*,
- priorytet V: *Dobre rządzenie*.

² *Program operacyjny Kapitał ludzki*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2006, s. 84.

³ *Szczegółowy opis priorytetów programu operacyjnego Kapitał ludzki*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2007, s. 5–7.

⁴ *Ibidem*.

Priorytety realizowane na szczeblu regionalnym to:

- priorytet VI: *Rynek pracy otwarty dla wszystkich*,
- priorytet VII: *Promocja integracji społecznej*,
- priorytet VIII: *Regionalne kadry gospodarki*,
- priorytet IX: *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach*.

Ponadto realizowany będzie priorytet XI: *Pomoc techniczna*, którego celem jest zapewnienie właściwego zarządzania, wdrażania oraz promocji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Priorytety najbardziej wpływające na wzrost innowacyjności kadr

W ramach tych celów będą podejmowane działania ukierunkowane na modernizację i wdrażanie reform w systemie edukacji, zmierzających do podwyższenia jakości i efektywności kształcenia, odpowiadających warunkom gospodarki opartej na wiedzy. Wsparcie udzielane w tym obszarze ma się przyczyniać do efektywnego zarządzania systemem edukacji, doskonalenia programów nauczania i uzupełniania ich o elementy innowacyjne, wzmocnienia efektywności systemu szkolenia i doskonalenia kadr edukacji. Ważnym elementem dla rozwoju innowacyjnych kadr i samej gospodarki, a zwłaszcza budowania jej innowacyjności, jest dostosowanie programów i kierunków nauczania do wymogów rynku pracy, podnoszenie kompetencji i poziomu wiedzy uczniów i studentów w zakresie nauk o znaczeniu kluczowym dla gospodarki, współpraca między instytucjami systemu edukacji a przedsiębiorstwami i sektorem badawczo-rozwojowym, a także wymiana informacji o kwalifikacjach uzyskiwanych w kontekście danego kierunku kształcenia.

Łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych w realizację PO KL w latach 2007–2013 wyniesie około 14,43% całości środków przeznaczonych na realizację programów operacyjnych, to jest 11 420 207 059 euro. W ramach tej kwoty wielkość alokacji z Europejskiego Funduszu Społecznego wyniesie około 9 707 176 000 euro, a wkład krajowy stanowić będzie około 1 713 031 059 euro. Poziom krajowego współfinansowania został oszacowany na poziomie minimalnym, to jest 15%.

2. Zadania wspierające innowacyjność kadr finansowane z EFS

Należy wskazać, że innowacyjność kadr w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego jest finansowana z różnych priorytetów i w różnych zakresach. Środki pochodzą zarówno z priorytetów rządowych, jak i samorządowych. Po-

moc może być udzielana na konkretne działanie, a także może być komplementarna z innymi działaniami wspierającymi innowacyjność kadr. Stąd też nie we wszystkich priorytetach wskazano innowacyjność kadr. Analizie szczegółowej poddano te priorytety i działania, które bezpośrednio lub pośrednio odnoszą się do wspierania innowacyjności kadr. Przy czym analizę finansowania przeprowadzono odnośnie do bezpośredniego wsparcia innowacyjności kadr.

Priorytety od I do VI uwzględniają innowacyjność gospodarki, jak i priorytet VIII. **Działanie 1.2.** *Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej* wchodzące w skład priorytetu pierwszego ma charakter komplementarny wobec pozostałych priorytetów, zwłaszcza VI i VII. Dotyczy ono podnoszenia kompetencji kadr instytucji rynku pracy oraz instytucji pomocy i integracji społecznej. W tych ramach przewidziany jest między innymi upowszechnienie studiów I i II stopnia, studiów podyplomowych, doktoranckich, kursów zawodowych, w tym I i II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny). Działania te będą uzupełniane środkami przeznaczonymi na wykorzystanie różnorodnych form doksztalcania pracowników w systemie pozaszkolnym poprzez kursy, doradztwo czy szkolenia organizowane na poziomie regionalnym. Podwyższanie kwalifikacji, zwłaszcza wsparcie metodyczno-techniczne dla publicznych służb zatrudnienia i jednostek organizacyjnych pomocy społecznej umożliwi lepsze przygotowanie tych służb do realizacji zadań przewidzianych dla nich na gruncie priorytetów regionalnych, które bezpośrednio oddziałują na wzrost innowacyjności kadr. Bez innowacyjności kadr wspierających przekwalifikowanie, opracowujących nowoczesne programy szkoleń nie można mówić o innowacyjności całości kadr dla gospodarki. W tabeli 1 zaprezentowano podział środków udzielanych na wsparcie innowacyjności kadr w ramach priorytetu I, działania 1.2. na tle środków przeznaczonych na realizację PO KL.

W **priorytecie II** w **działaniu 2.1.** *Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki* założono wsparcie dla inicjatyw mających na celu przejście od gospodarki opartej na pracy i kapitale do gospodarki opartej na wiedzy, w której zasadniczą rolę odgrywają informacja, *know-how* oraz technologie informacyjne i komunikacyjne. Środki przeznaczane są na inwestycje w wiedzę i umiejętności kadr polskich przedsiębiorstw oraz na wzrost ich innowacyjności. W priorytecie tym uwzględniono wzrost współdziałania (mobilności) między sektorami nauki i gospodarki, co powinno wpłynąć na rozwój zasobów ludzkich sfery B + R oraz zwiększenie skali transferu wiedzy. W ramach tego priorytetu podejmowane są również działania, które mają sprzyjać rozwojowi instytucji szkolących w kontekście wzrostu

ich innowacyjności (poddziałanie 2.2.2). Bez zmian w ich działaniu nie można mówić o szkoleniu innowacyjnych kadr. Najważniejsza jest reorientacja na innowacyjność instytucji szkolących i przekwalifikujących kadry dla nowoczesnej gospodarki i administracji. W tabeli 1 zaprezentowano podział środków udzielanych na wsparcie wskazanych działań w ramach priorytetu II na tle środków przeznaczonych na realizację PO KL.

Szczególne znaczenie dla wzrostu innowacyjności kadr ma system jej kształcenia. Stąd też w **priorytecie III** przeznaczono znaczące środki na badanie kierunków zmian i poprawę jakości kształcenia. Ważnym działaniem jest modernizacja systemu kształcenia i doskonalenia nauczycieli oraz opracowanie i wdrożenie innowacyjnych, ponadregionalnych programów doskonalenia nauczycieli, a także rozwój akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli. Dostosowaniu oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy będą służyć prace nad aktualizacją podstaw programowych oraz nad innowacyjnymi programami nauczania, materiałami dydaktycznymi, zwłaszcza obejmującymi kształtowanie tak zwanych kompetencji kluczowych z zakresu przedmiotów matematycznych, przyrodniczych i technicznych. Utworzono portal edukacyjny Scholaris, dzięki któremu będą upowszechniane innowacyjne programy i metody dydaktyczne wśród nauczycieli. Inną formą służącą zbliżeniu realiów szkolnych do oczekiwań rynku pracy będą innowacyjne formy doskonalenia nauczycieli w przedsiębiorstwach. W tabeli 1 zaprezentowano podział środków udzielanych na wsparcie wskazanych działań w ramach priorytetu III na tle środków przeznaczonych na realizację PO KL.

W priorytecie IV przewidziano działania mające na celu powiązanie sektora nauki z sektorem gospodarki. Skoncentrowano się na podwyższaniu jakości funkcjonowania instytucji szkolnictwa wyższego, tworząc korzystne warunki systemowo-organizacyjne do efektywnego zarządzania szkolnictwem wyższym. Wskazano na znaczenie nauki w kształtowaniu innowacyjnych kadr dla gospodarki, co wymaga podjęcia działań zmierzających do wzmocnienia potencjału dydaktycznego i uczynienia go innowacyjnym, zwiększenia liczby studentów na kierunkach kluczowych dla gospodarki opartej na wiedzy, rozwoju kwalifikacji kadr w sektorze B + R. Dodatkowo będą finansowane projekty z zakresu ochrony własności intelektualnej i przemysłowej oraz marketingu wyników prac badawczych. Zakłada się, że udzielone wsparcie przyczyni się do podniesienia kwalifikacji kadr systemu B + R (jest dobrze – taka fachowa nazwa), poprawy jakości i efektywności badań oraz – w rezultacie – do wzrostu innowacyjności gospodar-

ki. Nakłady finansowe na realizację wskazanych zadań w ramach priorytetu IV zaprezentowano w tabeli 1.

Należy wskazać, że działania przewidziane w **priorytecie V** pośrednio przyczyniają się do zmian w zakresie innowacyjności, gdyż ich celem jest poprawa jakości świadczenia usług publicznych. Środki przeznaczone są na reformy administracyjne, realizację strategii lizbońskiej, a także na stworzenie platformy dialogu ze społeczeństwem i organizacjami sfery NGO. Należy podkreślić, że nie zostało w tym priorytecie uwzględnione bezpośrednie finansowanie innowacyjności kadr administracji publicznej.

W priorytecie VI finansowane są działania podejmowane na rzecz aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia, likwidacji bezrobocia ukrytego, podnoszenia zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych, obejmujące między innymi działania na rzecz dalszego doskonalenia bądź zmiany kwalifikacji zawodowych w formie szkoleń, kursów i praktyk oraz możliwości zdobycia doświadczeń zawodowych w miejscu pracy. Przewidziano również pomoc na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia, obejmujące między innymi doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-prawne adresowane do osób pragnących rozpocząć własną działalność gospodarczą. Nie uwzględniono bezpośrednio wsparcia na rzecz wzrostu innowacyjności kadr, jednak pośrednio można uznać, że zmiany te wymuszą choć nieznaczny wzrost innowacyjności osób poszukujących pracy, podejmujących własną aktywność gospodarczą, a dodatkowo będą pomocne w kontekście dostępu do rynku pracy czy aktywizacji zawodowej ludności zamieszkującej tereny wiejskie. To jest wymóg współczesnej gospodarki opartej na wiedzy.

W priorytecie VIII położono nacisk na innowacyjność kadr. Podstawowym celem jest stymulowanie podnoszenia umiejętności zawodowych przez osoby pracujące i ich aktualizacji, co w konsekwencji przyczynia się do wzrostu innowacyjności gospodarki. Cel ten jest realizowany poprzez dwa działania. Pierwsze działanie – **8.1. Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie** służy podniesieniu i dostosowaniu kwalifikacji i umiejętności osób pracujących do potrzeb regionalnej gospodarki. Procesy modernizacyjne i adaptacyjne wymuszają ciągłą aktualizację, podnoszenie i zmianę kwalifikacji oraz umiejętności pracowników. Rosnące zainteresowanie podnoszeniem kompetencji i umiejętności przez pracowników, a także ich pracodawców, zwiększa zapotrzebowanie na szkolenia. Te cele mogą znaleźć źródło finansowania w tym działaniu (tabela 1). Drugie działanie – **8.2. Transfer wiedzy** obejmuje finansowanie zwiększenia transferu wiedzy

i wzmocnienia powiązań sfery B + R z przedsiębiorstwami. Te działania mają służyć rozwojowi gospodarce regionów. W tym celu, aby zwiększyć poziom innowacyjności polskich przedsiębiorstw, konieczne jest nawiązanie bliskich powiązań pomiędzy nauką a przemysłem oraz zbudowanie na poziomie regionów partnerstwa na rzecz wspierania innowacji w regionie oraz wypracowanie konsensusu w zakresie wspólnych działań strategicznych. Realizacja działania przyczyni się do wzmocnienia korzystnych procesów i zmian, jakie obecnie zachodzą w poszczególnych regionach w zakresie właściwego pojmowania i wspierania innowacyjności przedsiębiorstw. Poprawie innowacyjności i zwiększeniu konkurencyjności regionu będzie sprzyjało również inwestowanie w młode kadry naukowe, realizowane za pomocą naukowych stypendiów doktoranckich.

W priorytecie IX skupiono się na tworzeniu warunków, w których wszyscy będą mieli równe szanse edukacyjne. Udzielane jest wsparcie na rzecz instytucji systemu oświaty oraz osób napotykających bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym, geograficznym i zdrowotnym utrudniające lub uniemożliwiające dostęp do usług edukacyjnych. Nie ma w nim bezpośrednich wskazań dotyczących wzrostu innowacyjności kadr.

Tabela 1

Indykatorywny podział alokacji finansowej wspierającej innowacyjność

Działania	Alokacja [euro]		
	ogółem	EFS	środki krajowe
1	2	3	4
Działanie 1.2. Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej	152 616 092	129 723 678	22 892 414
Działanie 2.1. Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki	504 224 045	428 590 438	75 633 607
Działanie 2.2. Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr – Poddziałanie 2.2.2. Poprawa jakości świadczonych usług szkoleniowych	25 641 026	21 794 873	3 846 153
Priorytet III. Wysoka jakość systemu oświaty	1 006 236 268	855 300 828	150 935 440
Priorytet IV. Szkolnictwo wyższe i nauka	960 366 839	816 311 813	144 055 026
Działanie 8.1. Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie	1 270 783 690	1 080 166 136	190 617 554
Działanie 8.2. Transfer wiedzy	317 695 922	270 041 534	47 654 388

1	2	3	4
Ogółem PO KL	11 420 207 059	9 707 176 000	1 713 031 059
Udział środków na wzrost innowacyjności w środkach PO KL ogółem [%]	37,11	80,76	31,54

Zródło: opracowanie własne na podstawie PO KL.

W priorytetach VII i IX nie skupiono się na innowacyjności, a działania zostały skierowane na eliminację wykluczenia społecznego.

4. Bariery wykorzystania środków z programu operacyjnego *Kapitał ludzki*

Podstawowymi barierami, jakie wyłaniają się po analizie dokumentów rządowych, są:

- problem pomiaru efektów w świetle oceny ewaluacyjnej,
- opóźnienia w starcie programu,
- zła konstrukcja wskaźników (socjalność a innowacyjność),
- duża liczba działań wspierających pośrednio innowacyjność kadr.

Zaprezentowany zakres zadań objęty został pomiarem zmiennych, które mają obrazować osiągnięcie zmian w czasie i przestrzeni za pomocą zmian produktu, rezultatu i wpływu. W ten sposób każde działanie jest monitorowane. Czy przyjęte i ciągle zmieniane na szczeblu ministerialnym wskaźniki rzeczywiście są w stanie oddać innowacyjność i zmiany w kapitale ludzkim? Wydaje się, że nie jest to takie proste.

Po pierwsze, wskaźniki obejmują okres 2005–2013, przy czym wielkości dla 2013 roku są wielkościami pożądanymi i prognozowanymi. Zakładane cele nie zawsze jednak przynoszą zamierzony efekt z punktu widzenia środków EFS. Nie zawsze kapitał zainwestowany w człowieka, jego aktywizację zawodową spowoduje wzrost innowacyjności.

Po drugie, mierniki nie mają charakteru proinnowacyjnego, a raczej socjalny (społeczny). Jednym z powodów może być nieutworzenie odrębnego priorytetu dla projektów innowacyjnych i realizowanych we współpracy ponadnarodowej, a ujęcie ich w ramach pozostałych priorytetów. Oznacza to pozbawienie się instrumentu monitorującego rzeczywisty wzrost innowacyjności.

Po trzecie, problematyczna jest sama konstrukcja mierników służących do oceny alokacji środków EFS. Zawsze istnieje problem danych. Nie zawsze dane są obiektywne i może się zdarzyć, że będą obciążone błędem pomiaru. Pierwszym problemem jest ustawa o ochronie danych osobowych, która uniemożliwia obiektywny dobór próby. Dane osób bezrobotnych, jak również całego społec-

czeństwa, są chronione przed upublicznianiem, stąd istnieje problem w ich pozyskaniu. Często ludność nie wyraża zgodny na przeprowadzenie badań, a próba rezerwowa nie jest wystarczająca. Kolejnym problemem jest wiarygodność danych pozyskanych przez osoby przeprowadzające badanie. Nie zawsze wykazują się one obiektywizmem przy badaniu i nie są dobrze przeszkolone. Również wykorzystanie danych GUS i innych urzędów statystycznych nie zawsze jest możliwe, dane te bowiem są niekompatybilne z innymi (GUS nie jest zobowiązany do prowadzenia badań w tym zakresie).

Należy podkreślić, że do września 2007 nie rozwiązano problemów związanych z konstrukcją mierników oceny priorytetów regionalnych. Przyjęte wskaźniki nie zostały zatwierdzone przez UE, a to oznacza opóźnienia w dystrybucji środków, czyli utrudnienia w ewaluacji środków, ograniczenie możliwości finansowania, trudność w oszacowaniu rzeczywistych skutków zastosowania środków z EFS.

Dobrym rozwiązaniem jest podział priorytetów na centralne i regionalne, gdyż władze regionów znają problemy w nich występujące i mogą bardziej skutecznie oddziaływać na wzrost innowacyjności kadr dla gospodarki, aktywizację zawodową, a także na zwiększenie oferty kształcenia poprzez szybszą reakcję na potrzeby rynku. Problematiczne jest porównywanie regionów, gdyż każdy może się okazać inny, i sprowadzenie do wspólnego mianownika może zaciemnić obraz zmian przed i po zastosowaniu środków EFS.

Na koniec należy podkreślić, że wskaźniki oceny efektywności przyjęte w PO KL to jedna sprawa, a mierniki przyjęte do wyboru projektów w ramach PO KL to druga. Od tych ostatnich zależy, jakie projekty zostaną wybrane. Tutaj też można spotkać się z zarzutami, że ocenie podlegają one z punktu widzenia społecznego, a nie prorozwojowego i innowacyjnego.

Podsumowując, należy wskazać, że przyjęte priorytety są niezwykle potrzebne dla rozwoju polskiej gospodarki i jej kadr. Budzi jednak zastrzeżenie brak środków na innowacyjność kadr w administracji, jak również to, że wiele środków wspiera innowacyjność kadr tylko pośrednio. A to może powodować ich wykorzystanie w sposób niesprzyjający absorpcji innowacyjnej wiedzy.

Ostatnią kwestią jest ocena samej alokacji. Czy 37,11% środków z programu operacyjnego *Kapitał ludzki* wystarczy na zmianę mentalności, przekwalifikowanie kadry w kierunku wzrostu jej innowacyjności, zmianę systemu edukacji i oceny zapotrzebowania rynku pracy na innowacyjną kadre? Odpowiedź na to pytanie jest niezwykle trudna. Wydaje się, że nakłady na innowacyjność kadr powinny być wyższe i bardziej zintensyfikowane na szczeblu regionalnym.

Podsumowanie

Skuteczność interwencji PO KL jest uzależniona od doboru właściwych projektów, a przede wszystkim od zastosowania takich mierników oceny, które pozwolą na rzetelną ocenę działań ewaluacyjnych. Wątpliwości może budzić duża ogólność sformułowań. Mimo wszystko jednak wdrożenie PO KL powinno przynieść określone korzyści i wartość dla gospodarki i nauki w tworzeniu B + R. Należy oczekiwać

- zmniejszenia różnic pomiędzy regionami w zakresie rozwoju i innowacyjności kadr,
- zwiększania świadomości obywateli w zakresie potrzeby doksztalcania, jakości wykształcenia i konieczności sprostania wymaganiom pracodawcy w związku z innowacyjnością gospodarki,
- uzyskania dodatkowego wsparcia finansowego na cele rozwoju regionów i społeczeństwa.

Należy także wskazać na operacyjny wymiar wartości dodanej i wymiar uczenia się, która wspiera najlepsze praktyki i zachowania, wypiera dotychczasowe praktyki lepiej dostosowanymi i skuteczniejszymi. A to jest istotne w dobie gospodarki opartej na wiedzy i kreowania jej innowacyjności.

Literatura

Kapitał ludzki, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2007.

”Official Journal of the European Union” 2003/758/EC, L.197/13 z 5 sierpnia 2003.

Program operacyjny. Kapitał ludzki, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2006.

THE FINANCING OF INNOVATIVE THE PICTURE IN REGIONS FROM RESOURCES EFS – POSSIBILITIES AND BARRIERS Summary

The article presents connected problems with the financing of innovative the picture in regions from resources EFS. The author presents possibilities of the obtainment of the financing, as well as the resource allocation on the rung national and regional.

Translated by Beata Filipiak